

سکونتگاه‌های غیررسمی وجود داشت اما این ستادها قدرت اجرایی نداشتند و نمی‌توانند برنامه‌ای را عملیاتی کنند، سال گذشته من رئیس کمیسیون حاشیه شهر و نماینده شورای شهر در ستاد سکونتگاه‌های غیررسمی فرمانداری و استانداری بودم. در دومین جلسه که رفتم فرماندار گفت که شش سال جلسه گذاشته‌اند ولی تا الان یک خروجی هم نداشته و دستگاه‌ها فقط به هم وعده می‌دهند. شما از طریق کمیسیون حاشیه شهر مشکلات را پیگیری کنید و اگر نه به این ستاد امید نیست؛ این ستاد نه بودجه آن چنانی و نه نیرو برای اجرا دارد، حتی دستگاه‌ها یک نماینده ثابت در سکونتگاه‌ها ندارند و هر دفعه یک نفر می‌آید و نمی‌داند که جلسه قبل چه چیزی تصویب شده است. به همین دلیل دغدغه ما این بود که حتماً باید مدیریت اجرایی یا سازمان اجرایی باشد. این که چرا مدیریت نه و سازمان اجرایی را پیشنهاد دادیم به این دلیل است که مدیریت تعریفش در داخل خودش در جایگاه دارد اما بحث‌های حاشیه شهر فرابخشی است و تنها بر عهده شهر داری نیست، بهداشت، امنیت، آب و فاضلاب، کمیته امداد و آموزش و پرورش هم باید پای کار بیایند، در نتیجه در اینجا سازمان اجرایی باید باشد. حتی در شهر داری ما سازمان عمران را داریم که زیر نظر شهر داری است اما باز هم سازمان اجرایی که در خود شهر داری باشد، جواب‌گوی این موضوع نیست، بنابراین حتماً سازمان اجرایی باید فرابخشی باشد مثلاً پروژه کشف رود به عنوان یک پروژه محوری در شهر که آب و فاضلاب، آب منطقه‌ای و شهر داری در خیل آن زیر مجموعه سازمان اجرایی عملیاتی می‌شود یا طرح‌ها را اگر این سازمان می‌تواند پیگیری کند.

این که می‌گویید سازمان فلان پروژه را پیگیری کند، دقیقاً چه چیزی را باید پیگیری کند که قبلاً نمی‌شد، مثلاً برای ایجاد طرح آگو خودش را سبازا پیمانکار قرار داد ببندد یا شرکت آب و فاضلاب چنین کاری می‌کند؟
 ساختار سازمان سه بخش دارد، دولت و شهر داری و سهم مشارکت مردم و بخش خصوصی که در ساختار این دیده شده است، سازمان پیگیر بودجه‌ای که در دولت تصویب شده خواهد بود. در مثال طرح آگو آب و فاضلاب دستگاه مجری است و سازمان اجرایی پیگیر و متولی است، این الگو در دولت باید تصویب شود و هنوز نیامده و باید ببینیم که ایده آل‌های ما تصویب خواهد شد یا نه ما دنبال این هستیم که سازمان اجرایی حاشیه شهر خط مقدم برای پیگیری و اجرای پروژه‌ها باشد.

با توجه به این الگوی پیگیری یعنی این سازمان دبیرخانه است؟ پس فرق آن با دبیرخانه ستاد سکونتگاه‌های غیررسمی در چیست؟
 خیر! دبیرخانه نیست، دبیرخانه ستاد سکونتگاه‌ها متولی این است که نماینده دستگاه‌ها را در ستاد دعوت کند و بگوید شما برای حاشیه شهر چه کاری انجام دادید و مصوبه بدهد و پیگیر مصوبه‌ها باشد اما عملاً قدرت لازم برای این کار را ندارد، این ستاد اعتبار مالی هم ندارد، یعنی اعتباری را که خودش خواهد هزینه کند، ندارد. اگر ستاد کارایی دارد، تربیت بدنی را بیاورید پای کار و موظفش کنید که متناسب با جمعیت استان و جمعیت حاشیه شهر، سهم اعتبارات را به حاشیه شهر بدهد، آیا سهم اعتبارات حاشیه شهر از کل اعتبارات استان فقط تکمیل یک سالن سرپوشیده است؟ ما این را نمی‌خواهیم، شما مدیریت کنید و دستگاه‌ها را موظف کنید که وظیفه‌اش را انجام دهد. سازمان اجرایی از خود صندوق مالی دارد و این صندوق تابع صندوق مالی وزارت کشور است و بودجه به این صندوق وارد می‌شود، بودجه‌ای که شهر داری به حاشیه شهر اختصاص می‌دهد به این صندوق می‌آید و پروژه‌هایی که تعریف می‌شود، این سازمان باید پیگیر باشد. رئیس سازمان اجرایی و هیئت مدیره‌اش اولویت‌های حاشیه شهر را مشخص می‌کند. دنبال این هستیم که اعتبار مالی متمرکز شود، قرار بر این شده که دولت هر اعتباری گذاشت، شهر داری دو برابر بگذارد و بعد سهم و مشارکت مردمی و بخش‌های خصوصی نیز می‌آید.

یک بخش موضوع بودجه است اما بحث اجرا را هم داریم، آیا یک دستگاه موافق است و ساختار و بدنه‌اش اجازه می‌دهد که با فلان پروژه در حاشیه شهر همراهی بکند؟
 در ردیف بودجه‌ای که برای حاشیه شهر تصویب شده است، مثلاً دیده شده که چه بخش آن در بهداشت یا امنیت هزینه شود، ما به دنبال این هستیم که سهم حاشیه شهر را در بودجه‌ها ببینیم یا این که وقتی به دستگاه‌های مربوطه داده می‌شود، قید شود که برای کدام پهنه حاشیه شهر است و این سازمان اجرایی موظف است که آن را پیگیری کند تا زمانی که سازمان اجرایی عملیاتی نشده و ساختار تشکیلاتی آن در

شهر داری در سال‌های گذشته غفلت اساسی کرده اما مشکل و منشأ حاشیه‌نشینی فقط مربوط به شهر داری نیست چون توسعه شمال شرق مشهد در دستور کار نبوده، توسعه مشهد را به سمت غرب بر دند و این منطقه در ۳۰ سال گذشته حداقل ۲۰ کیلومتر توسعه پیدا کرده است، ۳۰ سال قبل بولوار فرامرز عباسی بیابان بود اما با کمک مدیریت شهری، هم آن جا را ساختند ولی در حوزه شمال شرق رشد آن چنان زیاد نیست و شاید در بعضی مناطق به پنج کیلومتر برسد! به هیچ عنوان طرح‌های تفصیلی و طرح‌های اجرایی مناسب در این منطقه نداشتند و خود مردم زمین‌ها را قطعه‌بندی کردند و ساختند و جلورفتند بنابراین مشکل اساسی شاید از مدیریت شهری باشد اما در این زمینه دستگاه‌های مختلف مانند بهداشت، نیروی انتظامی، مسکن و شهرسازی و آموزش و پرورش همه باید در این زمینه کار کنند، باین حال بعد از این که کمیسیون حاشیه شهر شکل گرفت، سیاست‌مان این بود که مدیریت شهری را پای کار حاشیه شهر بیاوریم.

پیشنهاد اولیه ایجاد سازمان اجرایی حاشیه از سوی چه کسی بود؟
 پیشنهاد من بود. وقتی کمیسیون شکل گرفت به شهر دار آن زمان پیشنهاد دادم که حالا کمیسیون شکل گرفته لازم است تا یک مدیریت و سازمان اجرایی در شهر داری به صورت اختصاصی برای حاشیه شهر تشکیل دهیم. الان معاونت‌های مختلف کار می‌کنند اما مدیریت یکپارچه وجود ندارد، ساختار تشکیلاتی آن را در حضور شهردار و اعضای شورای شهر ارائه دادیم اما معاونت شهرسازی آن زمان امروز و فردا کردند و زیاد راغب نبودند که تشکیلات جدید در شهر داری ایجاد شود. در نهایت ما از بالا پیگیری کردیم و گفتیم تا زمانی که این مدیریت وجود نداشته باشد، قطعاً موضوع حاشیه شهر در حجم زیاد کارها گم می‌شود. آقای مرتضوی دستور داد تا پیگیری شود اما بدنه مخالف بودند تا این که سفر شورای امنیت کشور به مشهد انجام شد و ما بحث‌ها را در استانداری مطرح کردیم و دقیقاً در دستورالعملی که آن‌ها صادر کرده بودند، اولین بند ضرورت ایجاد سازمان اجرایی مستقل در حاشیه شهر ذکر شده بود، این دستور به استانداری و فرمانداری ابلاغ شد و پیرو آن روند اجرایی سازمان حاشیه شهر شروع شد و جلسات متعددی گذاشته شد، در جلسه با آقای نوبخت قرار شد تا ردیف بودجه‌ای را دولت ببیند، جلسات متعددی را برگزار کردیم و سال گذشته بسته پیشنهادی به هیئت دولت رفت و آخرین جلسه خدمت استاندار، شهردار و رئیس شورای شهر در تهران بودیم و قرار بر این شد که ردیف بودجه‌ای دیده شود که خوشبختانه تصویب هم شد.

شورای امنیت کشور چه پیش‌بینی‌هایی برای سازمان اجرایی حاشیه شهر کرده بود؟
 در دستورالعمل شورای امنیت اشاره شده بود که سازمان اجرایی شکل بگیرد و هیئت مدیره را هم مشخص کردند چون ما به دنبال این بودیم که مدیریت واحد شهری و دستگاه‌های دیگر پای کار بیایند، به همین دلیل شهردار به عنوان رئیس سازمان اجرایی، دادستان، مدیر کل راه و شهرسازی، معاون امنیتی فرماندار و مدیر کل شهری استانداری و رئیس شورای شهر اعضای هیئت مدیره باشند. ساختار تشکیلاتی سازمان اجرایی هم تهیه شد و از طریق شهر داری به وزارت کشور فرستاده شد. در دستورالعمل شورای امنیت دیده شده بود که این ساختار باید به تصویب دولت برسد و الان این روند در حال پیگیری است.

پس چرا به تازگی مدیریت حاشیه شهر در داخل خود شهر داری ایجاد شد؟
 به علت این که تصویب ساختار سازمانی در هیئت دولت طولانی شد، از شهردار خواستیم قبل از این که سازمان در دولت تصویب شود، شما مدیریت اجرایی را ایجاد کنید تا کارها پیگیری شود، چون الان ردیف بودجه دیده شده و اگر پیگیری نکنیم شاید بودجه هزینه نشود. قرار شد شهردار یک نفر را به عنوان مشاور شهردار و مدیر اجرایی حاشیه شهر انتخاب کند که آقای موحیدیان فرماندار سابق مشهد تا زمانی که سازمان اجرایی از دولت ابلاغ شود، عهده‌دار این مسئولیت است.

قبل از مطرح شدن موضوع سازمان اجرایی حاشیه شهر، ستاد‌های و کارگروه‌های مختلفی درباره حاشیه شهر داشتیم. چرا با وجود چنین ستادهایی، سراغ سازمان اجرایی رفتید؟
 از قدیم یک ستاد در استانداری و فرمانداری، با عنوان ستاد ساماندهی